

Projekt: Okolo Hradce

Ve středu 11. května 2022 jsme se společně vydali na náš druhý výlet za poznáním...

První naší dnešní zastávkou byl zámek Český Rudolec – Malá Hluboká

Zámek Český Rudolec připomíná slavný jihočeský zámek, a tak se mu říká Malá Hluboká. Najdete ho v přírodním parku Česká Kanada v okrese Jindřichův Hradec nedaleko Dačic ve stejnojmenné obci.

Autor článku: Radomír Němeček, 7. dubna 2020

Původně byl zámek vodní tvrzí

Původně vodní tvrz se datuje rokem 1351. Název Rudolec jí zřejmě přinesla zdejší těžba železa, stříbra a drahých kovů. Objekt prošel ve své historii několika architektonickými styly. V 17. století byla tvrz přestavěna na renesanční zámek. V jeho sousedství vyrostl pivovar, lihovar, zámek býval obklopen anglickým parkem. Koncem 19. století byl po přestavbách zámek barokní, ale vyhořel a obnovy se dočkal v novogotickém stylu. Po konfiskaci roku 1945 sloužil nějaký čas k ubytování zaměstnanců zemědělského družstva. Ale od té doby už jen chátral.

Zámek nebo zřícenina?

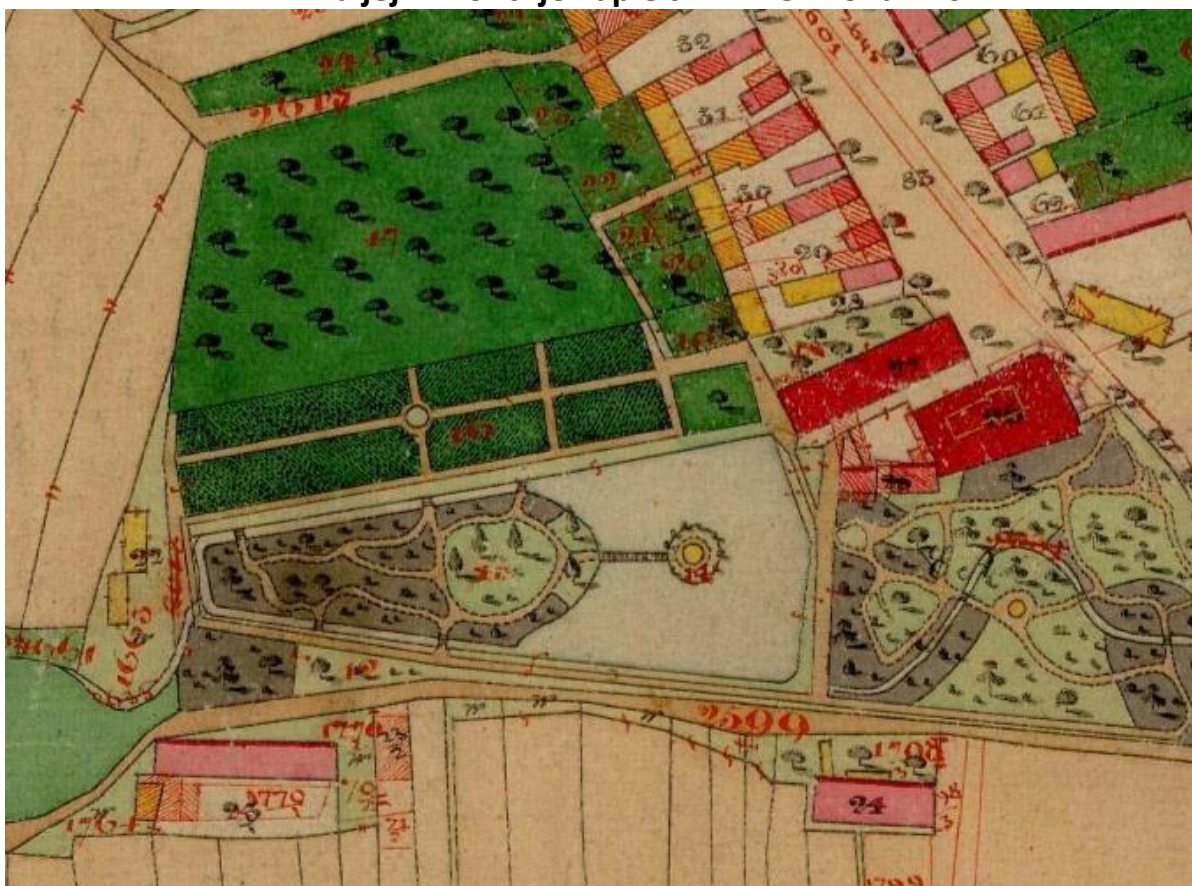
V současnosti prochází zámek postupně dlouhodobou rekonstrukcí. Už zdálky svítí svou bělobou hranolová věž. Třípatrová pětiboká budova s nepravidelným nádvořím vás zaujme i přesto, že jde v podstatě o zříceninu. Kromě zříceniny toho tady mnoho nevidíte. Zámek nemá střechu ani okna a jeho interiéry byly zcela zničené. Můžete si však i přes zchátralost obejít

všechny viditelné části pětibokého zámku a obdivovat tudorovskou architekturu. V roce 2009 koupila zámek s areálem společnost Malá Hluboká, která za přispění Ministerstva pro místní rozvoj postupně zámek obnovuje. Viditelným příkladem je opravená zámecká věž. Majitelé provedli záchranné a udržovací práce. Například nechali zrestaurovat nejpoškozenější prvky cimbuří. Můžete zavítat do turistického centra, kde se k prohlídce zříceniny nahlásíte. Vstup je dobrovolný a je použit na rekonstrukci. Majitelé provozují pivovar a zájezdní hostinec. Tyto objekty k zámku historicky patří. Budova centra bývala dříve sídlem správce zámku.

Okolí zámku tvořily parky a rybník
Zámek v historii obklopoval mokřad jako součást opevnění vodní tvrze. Pak ho ale vysušili a postupně upravovali. V 18. století se změnil do podoby anglického parku. Jeho součástí byla také zajímavá alej. Přestože

můžete vidět jen pozůstatky bývalé krásy, jde o registrovaný krajinný prvek. Horní část parku měla pro změnu francouzskou podobu. U zámku určitě vaší pozornosti neunikne Pilský rybník, který je pozůstatkem obranných prostředků tvrze. V areálu parku byla oranžerie, kde se dříve pěstovaly vzácné exotické plody. Nyní je přestavěna na wellness a pivní lázně. Spatříte také barokní pětipatrovou budovu, která ještě ve 20. století sloužila jako sýpka. Můžete se projít dvouřadou alejí ke hřbitovu. Dříve to byla křížová cesta. Na jejím konci je kaple sv. Kříže z roku 1761.

Pivo se tu vaří už od 16. století
Posledními majiteli pivovaru v Českém Rudolci byli rytíř Michael Angelo von Picchioni a jeho syn. Na hřbitově se můžete zastavit u jeho hrobky. Současní majitelé vrátili

slávu pivovaru. Ochutnat tu můžete jedenáctku světlý ležák Vladyka. Dozvíte se, že nese jméno po zakladateli pivovaru Vladyky z Osečan a Rudolce. Tmavé třináctce Grasel, která vám též zachutná, dal jméno loupežník Grasel. Podle báje vykradl pokladnu pivovaru a sebral peníze, určené lidem na výplaty. Na své si přijdou i sběratelé etiket.

V turistickém centru si můžete zapůjčit elektrokola za 500 korun na den a vydat se na nich po okolí.

Občerstvení

Na oběd si můžete zajít do zrekonstruovaného zájezdního hostince s vlastním pivovarem. Nabídnou vám tu kromě piva například pstruha a řadu klasických minutkových jídel.

*... od rána nám přálo počasí,
sluníčko nás doprovázelo po celou
dobu. Prohlédli jsme si zámek
(z venku) a jeho okolí a také jsme se
seznámili se zajímavou historií ...*

*Druhou naší zastávkou byla
Bizoní farma Rožnov*

V malebné krajině České Kanady manželé Dirk a Eva van de Poel koupili roku 2007 ruinu starého statku a pustili se do ekologického chovu bizonů, na české poměry neobvyklých hospodářských zvířat.

Pasoucí se stáda koní, ovcí či koz uvidíte na venkově běžně. Stáda bizonů amerických však jen tady ...

... dozvěděli jsme se, že majitelé vlastní 150 bizonů, kteří se pohybují na oplocených soukromých pozemcích ...

Dále jsme navštívili malou vesničku Matějovec

Matějovec (německy Modes)

je vesnice, část obce Český Rudolec v okrese Jindřichův Hradec. Nachází se 9,5 kilometru severozápadně od Slavonic. V historických pramenech je poprvé zmiňována v roce 1399.

Před první světovou válkou v ní převažovalo německé obyvatelstvo, ale po roce 1918 zde vznikla silná česká menšina.

Poloha

Stavení poblíž rybníka

Obec leží na okraji nižší plošiny východní části Novobystřické vrchoviny. V severní části obce je několik rybníků, z nichž nejvýše položený Hladový rybník je obklopen rašeliništěm. Přes blízký vrch Vysoký kámen (732 m n.m.), který je od obce vzdálen západně asi 2 km, přechází hlavní evropské rozvodí mezi Dunajem a Labem.

Historie

Kostel sv. Oldřicha a Linharta v Matějovci

Ves je uváděna poprvé v pramenech roku 1399 při prodeji Heřmana z Hradce bílkovského zboží Janovi z Kravař. Matějovec náležel původně pánům z Hradce. Při dělení zboží Krajířů z Krajku v roce 1487 se uvádí matějovecká rychta, k níž náležely vsi Matějovec, Radíkov, Stojecín, Stálkov a Vlastkovec. Po smrti Volfa Krajíře roku 1554 se dostaly okrajové vsi při hranici s landštejnským panstvím do rukou synovce Zdeňka Krajíře z Krajku a na Landštejně, který jimi obvěnil svoji dceru Annu, provdanou za Viléma z Roupova. Kolem roku 1580 se stal Matějovec se dvorem Růženou spolu s Dolním Radíkovem, Stálkovem se dvěma pilami, Stojecínem, Vlastkovcem a dalšími vesnicemi samostatným statkem, který od Viléma z Roupova přikoupil k Rudolci roku 1596 Václav Hodický z Hodic. Od té doby náležel Matějovec k rudoleckému panství až do roku 1849.

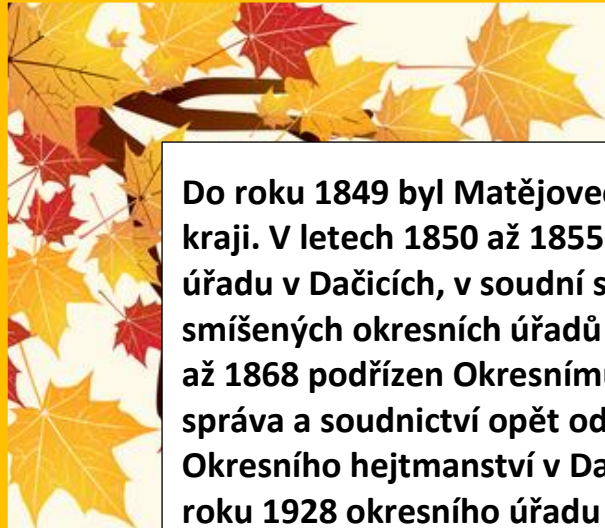
Podle lánového rejstříku před třicetiletou válkou bylo v Matějovci 27 usedlostí, z toho zůstala osazena jen 1 a ostatních 26 zpustlo. Do roku 1671 se podařilo znovu osadit 4 usedlosti.

Podle vceňovacího operátu žilo roku 1843 v Matějovci 535 obyvatel, z toho 252 mužů a 283 žen v 74 domech a 124 domácnostech. Z nich se živilo 26 zemědělstvím, 11 živnostmi, vedle 87 nádeníků. Ve vsi bylo 6 pololáníků s 18 až 24 jitry půdy, 18 čtvrtláníků se 7 až 10 jitry, 2 domkáři se 2 jitry a 42 domkářů bez půdy. Desátky byly odváděny panství Český Rudolec a faře v místě. Z Matějovce se jezdilo na týdenní pondělní trhy do Slavonic.

Správní začlenění obce od roku 1850

Ve stavení čp. 76 v sousedství kostela se nachází místní galerie.

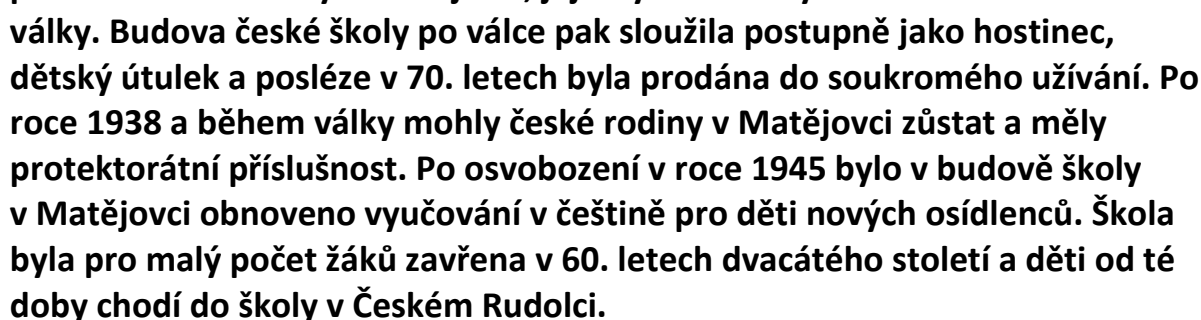

Do roku 1849 byl Matějovec součástí panství Český Rudolec v Jihlavském kraji. V letech 1850 až 1855 byl podřízen politické pravomoci Podkrajského úřadu v Dačicích, v soudní správě okresnímu soudu tamtéž. Po zřízení smíšených okresních úřadů s politickou a soudní pravomocí byl v letech 1855 až 1868 podřízen Okresnímu úřadu v Dačicích. Když byly roku 1868 veřejná správa a soudnictví opět odděleny, vrátil se pod politickou pravomoc Okresního hejtmanství v Dačicích, od roku 1919 okresní správy politické a od roku 1928 okresního úřadu tamtéž. Od roku 1911 náležel pod Okresní soud ve Slavonicích až do roku 1938. Po okupaci pohraničí nacistickým Německem byl od října 1938 do května 1945 podřízen Landratu v Bejdově, říšská župa Dolní Dunaj a v soudnictví Amtsgerichtu ve Slavonicích.

Po osvobození v květnu 1945 byl začleněn pod Okresní národní výbor v Dačicích a v jeho rámci od roku 1949 pod nově vzniklý Jihlavský kraj. Toto začlenění trvalo až do poloviny roku 1960, kdy po územní reorganizaci byl Matějovec s moravským Slavonickem podřízen pod správní okres Jindřichův Hradec a Jihočeský kraj. Toto trvalo až do zrušení Okresního úřadu v Jindřichově Hradci koncem roku 2002. Od roku 1974 byl Matějovec připojen v rámci integrace obcí pod Český Rudolec. Od roku 2003 spadá pod pověřený Městský úřad v Dačicích v samosprávném Jihočeském kraji. Částí obce byla dříve i osada Rožnov, která se také stala částí obce Český Rudolec.

Škola

Na příkaz majitele panství hraběte Razumovského byla škola zřízena v domě č.p. 19 v roce 1788. V roce 1801 vyhořela a nová škola byla postavena až v roce 1843 jako jednotřídní, přestavěna v roce 1873, kdy byla zřízena druhá třída. Do roku 1945 se ve škole vyučovalo v němčině, neboť obyvatelstvo bylo převážně německé. Menšinová jednotřídní škola byla v roce 1920 zřízena v obci Rožnov, kde se pro děti silné české menšiny vyučovalo až do okupace v roce 1938. Česká škola pro matějovecké české děti byla v předválečném období přímo v Matějovci, a to v budově přímo naproti již zmiňované tehdejší škole německé. České rodiny z Matějovce, Radíkova, Stojecína mohly tak své děti posílat, dle žijících pamětníků a tehdejších žáků, přímo do české školy v Matějovci, jejíž vyučování bylo ukončeno na začátku války. Budova české školy po válce pak sloužila postupně jako hostinec, dětský útulek a posléze v 70. letech byla prodána do soukromého užívání. Po roce 1938 a během války mohly české rodiny v Matějovci zůstat a měly protektorátní příslušnost. Po osvobození v roce 1945 bylo v budově školy v Matějovci obnoveno vyučování v češtině pro děti nových osídlenců. Škola byla pro malý počet žáků zavřena v 60. letech dvacátého století a děti od té doby chodí do školy v Českém Rudolci.

Památky a pamětihodnosti

Kostel sv. Oldřicha a Linharta – jednolodní barokní kostel z poloviny 18. století, postaven majitelem Rudolce Františkem Alexandrem Hartlem

---

- Kamenný kříž před kostelem z roku 1825
- Zaniklá vesnice Rapolec stávala jižně od Matějovce. Připomínaná již roku 1399 a v roce 1466 je v písemnostech uváděna již jako pustá
- Zaniklá ves Evaneč mezi Matějovcem a Radíkovem – pustá uváděna již roku 1459
- Zaniklá ves Puzoschlag jejíž lokalizace není známa, byla ještě roku 1399 osídlena, ale po husitských válkách ještě před rokem 1459 zpustla

Rybníky v okolí Matějovce

Hladový rybník – někdy též nazývaný Hladák či Hladáček

- Korunní rybník – někdy též nazývaný Vraňák
- Pstruhový rybník – mezi Matějovcem a Landštejnem, někdy též nazývaný Elbruk
- Baruch – zaniklý rybník na západním okraji obce; zanikl pravděpodobně v druhé polovině devatenáctého století mezi druhým a třetím vojenským mapováním.

Zdroj: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Matějovec_\(Český_Rudolec\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Matějovec_(Český_Rudolec)) – Wikipedie (wikipedia.org)

... na fotografiích si můžete prohlédnout snímky kostela včetně varhan a hodinového stroje ...

Posledním, a dá se říci, že nejdůležitějším místem dnešního putování byla návštěva studánky – studánky „U Dobré vody“, která je kousek za vesnicí Matějovec.

Studánka je posvátným místem pro pohana, křesťana i žízňivého turistu. Voda osvěží zvenku, zevnitř, a často také léčí...

Léčivá minerální voda

Se studánkami se pojí mnoho příběhů o zázračném uzdravení. Snad také proto byly u některých postaveny kaple. A i když čarovná moc pramenů mohla po staletí vyprchat, klidná atmosféra svatého místa má pozitivní vliv sama o sobě.

Přítomnost zdraví prospěšných látek nelze popřít, ať už se jedná o vodu užívanou vnitřně, či zevně. Prameny s léčivou vodou vyvěrají i v lesích, kde jsou většinou řádně udržovány, označeny cedulí a často navštěvovány. Voda s obsahem síry například příznivě působí na trávení, jodová voda pomáhá štítné žláze a dýchací soustavě, voda s vápníkem prý může dokonce působit protizánětlivě...

Nezkoušejte ale objevit novou léčivou studánku metodou pokus-omyl. Pití vody je vždy na vlastní nebezpečí a není-li pramen oficiálně pitný na základě rozboru, můžete se leda zbavit zácpy a zadělat si na jinou zdravotní obtíž.

Naše studánka je opravdu léčivá a „oficiálně potvrzeno“, voda v ní je nejlepší kvality, tedy vhodná i pro kojence.

... vodu ze studánky jsme ochutnali nejen my, ale dovezli jsme jí ochutnat i do Domova. Všichni jsme se shodli, že tak dobrou vodu můžete najít opravdu jen ve studánkách ...

Česko je plné vodních pramenů, které disponují léčivými vlastnostmi.

Studánky jsou darem naší krásné přírody.

